

Visioner og strategier for
MOESGAARD MUSEUM 2016

INDHOLD

- 3 Strategi for Moesgaard Museum
- 6 Strategi for Antikvarisk afdeling
- 10 Strategi for Driftsafdelingen
- 11 Strategi for Etnografisk Afdeling
- 14 Strategi for Afdelingen for Konservering og Naturvidenskab
- 17 Strategi for Odder Museum
- 20 Strategi for Orientalisk Afdeling
- 22 Strategi for Publikum og udstillinger

STRATEGI FOR MOESGAARD MUSEUM

Baggrund

Moesgaard Museum har igennem sin nyere historie fastholdt en grundvision om at være et arkæologisk-etnografisk museum for menneskelivets mangfoldighed med en tæt relation til Aarhus Universitet og med en stærk sammenhæng mellem forskning og formidling. Derigennem er opbygget en klar profil, som danner grundlag for museets virke og identitet.

Museets opgaver og målgrupper rækker fra det lokale til det internationale. Institutionen spiller en væsentlig rolle i det Østjyske område som kultur-, undervisnings- og turismetilbud og varetager en række forvaltningsopgaver på kulturarvsområdet. I både formidling og forskning er der en ambition om at have interesse og gennemslagskraft internationalt, og at museet udgør en væsentlig aktør i det danske museal-kulturelle landskab.

I de seneste år har museet gennemgået en markant udvikling i kraft af realisering af det store udbygningsprojekt, en omorganisering og udbygning af samarbejdet med Aarhus Universitet, fusioner med Odder og Samsø museer samt en stor udvidelse af medarbejderstaben med opbygning af en række nye faglige miljøer inden for formidling, forvaltning og forskning.

Strategi

Moesgaard Museum er organisatorisk baseret på en række afdelinger, der med relativt stor autonomi varetager veldefinerede dele af museets ansvarsområder. En væsentlig del af museets strategi er således bundet op på strategier for de enkelte afdelinger.

Moesgaard Museums overordnede strategiske mål for de kommende år er

- At *konsolidere* de styrker og værdier, som museet har opnået i kraft af de seneste års udvikling.
- At udnytte den platform, som er etableret, til at *udvikle* museets indhold, funktioner og rolle både lokalt, nationalt og internationalt.

Målsætningen er, at Moesgaard Museum står som en stærk, nyskabende og solid museal institution med en tydelig profil, stærk sammenhængskraft, lokal forankring og international tyngde i kraft af egne kompetencer og et netværk til nære samarbejdspartnere.

Konsolideringen skal sikre de værdier og styrker, der er skabt igennem de seneste års udvikling, og håndtere de organisatoriske, arbejds- og indholdsmæssige samt økonomiske konsekvenser af de store forandringer museet har været igennem. Det sker gennem:

Profil, identitet og medarbejdere

- Udvikling af en helhedsprofil for museets omfattende virke. Profilen danner udgangspunkt for formidlingen af museets aktiviteter og er derigennem med til at understøtte museets mangesidige satsninger.
- Udvikling af Odder og Samsø museers rolle i det samlede Moesgaard Museum.
- Fokus på fælles identitet og fællesskab for de forskellige afdelingers medarbejdere som udgangspunkt for et godt arbejdsmiljø.

Organisation og økonomi

- En fortsat klar uddelegering af ansvar på afdelinger kombineret med en løbende vurdering af museets organisation i forhold til museets aktiviteter.
- En organisatorisk opmærksomhed på forbindelsen mellem afdelingerne.
- Økonomisk konsolidering og løbende tilpasning til udviklingen af museets forskellige aktiviteter.
- Sikring af effektive og bæredygtige arbejdsgange og administration af de nye og udvidede arbejdsområder på udstillingsområdet og de eksterne serviceydelser.
- En løbende revision af forholdet mellem museets forskellige opgaver og de afsatte ressourcer.
- En fortsat udbygning og formalisering af forbindelsen til Aarhus Universitet.

Publikum og brugere

Opretholdelse af den store publikumsinteresse målt på besøgstal i museets udstillinger og diverse digitale platforme.

Opretholdelse af den positive publikums- og brugeroplevelse gennem stadig fokus på kvalitet og nærhed i dialogen med brugere og publikum i både forvaltning og formidling.

Bygninger, arealer og samlinger

- En fastholdelse af en høj vedligeholdelsesstandard på museets bygningsmasse og arealer.
- Sikring af samlingsvaretagelsen lever op til gældende standarder, herunder magasinforhold, bevaring og digital registrering.

Udviklingen skal bidrage til at Moesgaard Museum vedvarende er nyskabende, relevant og interessant i både forskning og formidling, og at institutionen løfter væsentlige opgaver på sine faglige områder. Det omfatter:

Synlighed og tilstedevær

- Udvikling af museets digitale tilstedevær både mht. forskningssynlighed, digital adgang til samlinger og som understøtning af museets øvrige formidling.
- Udbygning af museets aktiviteter uden for selve museets mure både gennem formidlingstiltag på særligt udvalgte lokaliteter og gennem udbygning af aktivitetsprogrammer.
- Satsning på Aarhus By og oplands historie i både forskning og formidling med vægt på vikingetiden i forbindelse med Kældermuseet.

Forskning og faglige kompetencer

- Udbygning af museets forskningsprofil gennem større, langsigtede forskningsmæssige satsninger, der tager udgangspunkt i Moesgaard Museum og Aarhus Universitets kompetencer og som kan danne grundlag for faglig udvikling, profilering, udstilling og understøtte opbygningen af særlige tyngdepunkter i museets samlinger – herunder en fortsat satsning på nye tværfaglige samarbejder mellem museets forskellige faglige områder.
- En fortsat udvikling af museets internationale arkæologiske og antropologiske undersøgelser og projekter.

- Udvikling af metodiske, tekniske og forvaltningsmæssige styrkeområder, der kan danne udgangspunkt for udvikling af museets opgaver og virksomhed, herunder udstillingsvirksomhed, naturvidenskab og konservering, visuel antropologi, digital arkæologi og marinarkæologi.

Opgaveudførelse

- Udvikling af forretningsmodeller for de forskellige områder der udfører eksterne opgaver (udstillingsvirksomheder, arkæologisk IT, konservering og naturvidenskab).
- Fokus på rekruttering i forhold til udviklingen af nye områder og faglige profiler, bl.a. gennem samarbejde med Aarhus Universitet og ved understøtning af studenterinddragelse.
- Opsøgende aktivitet i forhold til forvaltningen i museets samarbejdskommuner, nabomuseer, Kulturministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet med henblik på udvikling og forbedring af myndighedsbetjening og den generelle forvaltning af kulturarven.

Samarbejder

- Etablering af samarbejdsaftaler omkring forskning og formidling med udvalgte nationale og internationale museer og universitetsinstitutioner som grundlag for indlån til udstillinger og en international profil i museets forskning og formidling.
- Udvikling af nye samarbejdsområder med forskellige dele af Aarhus Universitet som supplement til de eksisterende, herunder på de naturvidenskabelige og digitale områder i forbindelse med forskningsprojekter, laboratorie- og kompetencesamarbejder.
- Et tæt samarbejde med museets samarbejdskommuner og Visit Aarhus omkring turiststrategi og opdyrkning af nye publikumsmålgrupper.

Opfyldelsen af målsætningerne vil på nogle områder kunne vurderes gennem måltal og konkrete output, mens andre vil være afhængige af mere løbende evaluering. Følgende er nøglemåltal og de områder, de primært er relevante for:

- Økonomiske nøgletal for institution som helhed (økonomisk konsolidering).
- Økonomiske nøgletal for de enkelte afdelinger (ressource-opgavevaretagelse).
- APV (medarbejdetrivsel).
- Besøgstal på udstillinger og digitale platforme (publikumsinteresse, synlighed).
- Publikum- og brugertilfredshedsmålinger (brugeroplevelse).
- Oversigter over medieomtale (synlighed).
- Publikationsoutput (forskningstyngde).
- Formelle samarbejdsaftaler (samarbejder).

ANTIKVARISK AFDELING

Status

Antikvarisk Afdeling varetager arkæologisk forskning og forvaltning, har ansvaret for samlinger, arkiv og dokumentation (i forbindelse med samlingerne i et tæt samarbejde med Konservering og Naturvidenskab), og indgår med faglig ekspertise i formidlingen på museet – især i forbindelse med de permanente udstillinger.

På et mere generelt plan har Antikvarisk Afdeling en væsentlig opgave i forhold til lokal forankring – i kraft af kontakten med kommuner og borgere i forbindelse med udgravninger overalt i museets ansvarsområde.

Afdelingen spiller desuden en væsentlig rolle i sammenbindingen af universitet og museum på det arkæologiske område.

Som svar på Slots- og Kulturstyrelsens krav om strategier for den arkæologiske virksomhed er der ved årsskiftet 2016 udarbejdet strategier for arkæologisk forskning, indsamling, bevaring, registrering, administration og formidling. Dette papir supplerer disse.

Målsætninger

Antikvarisk Afdeling har følgende strategiske målsætninger:

Udvikling af de eksisterende kerneopgaver

Det vil stadigvæk være kernefunktioner at varetage samlinger, registrering og museets myndighedsopgaver på det antikvariske område.

I det lokale tilstedevær vil det være oplagt at udvikle formidling på lokaliteter rundt omkring i landskabet og en mediedækning i forbindelse med særligt væsentlige undersøgelser – dette i samarbejde med Afdeling for Publikum og Udstillinger.

I arbejdet med myndighedskontakten er det en målsætning, at museet kommer til at spille en større rolle i forhold til byudvikling i forbindelse med inddragelse af de kulturhistoriske interesser i by- og landskabsplanlægning på et tidligere tidspunkt end tidligere – dvs. allerede inden lokalplanen.

I kap. 8 arbejdet er det målsætningen at arbejde med stadig kvalitetsforbedring gennem fokus på metodisk udvikling og på problemstillingsorientering i de arkæologiske undersøgelser. Dette arbejde indbefatter et tæt samarbejde med både Konservering- og Naturvidenskabelig Afdeling og AU.

Helt konkret er der et stort behov for bearbejdningsfaciliteter til arbejdet med registrering og analyse af fundmaterialet fra de arkæologiske udgravninger.

Den videre udvikling med digitalisering af samlinger og udnyttelsen af potentialet i de digitale samlinger vil være centralt – både mht. brug i forskning og i formidling.

Internationalisering og udvikling af særlige forskningsstyrker

I forhold til museets samlede profil, sammenhængen mellem forskning og formidling, sammenhængen mellem AU og museum, samt museets faglige og offentlige

gennemslagskraft, er det væsentligt, at der arbejdes på en internationalisering af Antikvarisk Afdelings arbejde.

Udfordringer er, at museet i forhold til det danske museumssystem fremstår som et lokalmuseum, og der fra Slots- og Kulturstyrelsens side primært er fokus på den lokale rolle. Rent strukturelt er der dermed en tendens til, at museet trækkes i anden retning. En anden udfordring er tiltrækningen af forskningskapaciteter, der har interesse i og kan gennemføre disse projekter.

Ønsket om internationalisering kan først og fremmest realiseres gennem udvikling af forskningsområder med stor synlighed og gennemslagskraft. Museum og universitet har tilsammen en meget stærk samling af forskere og et bredt netværk, der kan ses som et samlet udgangspunkt for denne aktivitet.

Vi foreslår, at museet i samarbejde med andre institutioner satser på konstant at have mindst to større satsninger (femårige forløb) på kraftigt profilerede forskningsformidlingsprojekter og gerne med en international og tværfaglig dimension. Det kan være projekter, der er koblet til eksisterende, højt profileret forskning eller tager udgangspunkt i markante fundkomplekser (Alken Enge-Ilkerup-modellen), eller projekter, der har en spektakulær problematik og med international vinkel (Urban Diaspora-modellen). Projekterne ledsages af en offentlighedsside og kan danne udgangspunkt for formidling i særudstillingsområdet i efterår/vinter eller udstillingseksperimentariet i form af "arbejdende værksteder" i vinterhalvåret.

Konkret kan eksempler være:

- De første kystjægere og de sunkne landskaber: Marinarkæologisk-geologisk eftersøgning af de oversvømmede kyster og de ældste kystpladser fra stenalderen.
- Bronzealderens gravhøjsskik og egekistefund: Genoptaget jagt på et nyt egekistefund.
- Offerreligion.
- Konflikt og krig i samarbejde mellem etnografi og arkæologi.
- Samsø og rigssamlingen i yngre jernalder, vikingetid og tidlig middelalder.
- Aarhus Bys arkæologi og vikingetiden – i sammenhæng med satsning på Kældermuseet.
- Middelalderens Borgkultur.

Internationaliseringen og projekterne vil desuden kunne understøttes af, at der indgås samarbejdsaftaler med udvalgte museer og universiteter i udlandet.

Samlingsopbygning

Museets samlinger udgør en platform for både vores udstillinger og vores forskning. Det er derfor væsentligt, at museet tænker langsigtet i opbygning af stærke samlinger, der giver museet tematiske tyngdepunkter. Ilkerup Ådal-fundene og de store stenalderudgravninger af både køkkenmøddinger og Sarup-anlæg udgør tidligere eksempler herpå.

Særligt de sårbare organiske genstande fra forskellige perioder udgør et oplagt, fremtidigt emne for Moesgaard i kraft af vores kombination af marinarkæologi og konservering samt en mangeårig fokus på vådområder, men også de forskellige forskningsmæssige satsninger vil kunne bruges til at opbygge stærke, tematiske samlinger.

Udvikling af nationale funktioner.

Moesgaard Museum udgør i kraft af sin profil og størrelse en af de væsentligste aktører inden for arkæologien i Danmark. Det gør det oplagt, at vi arbejder for, at museet har

en tilsvarende fremtrædende rolle i de opgaver, vi løfter. Vi foreslår derfor, at vi arbejder for en udvikling af museets nationale funktioner og uddelegerede myndighedsopgaver.

Udfordringen er, at det danske museale landskab er ekstremt decentraliseret og med svag tradition for samarbejde mellem institutioner. Det gør opbygningen af nationale roller kontroversiel og ressourcerelevende i forhold til at få samarbejder til at fungere.

Det er imidlertid oplagt, at museet satser på at have nogle metodiske styrker, der kan være af interesse også for de øvrige museer. De oplagte områder er den digitale arkæologi, naturvidenskabelige metoder i arkæologien, geofysik og marinarkæologien.

Den lokale forankring

Den arkæologiske virksomhed i forbindelse med nøddudgravninger udgør en væsentlig del af museets lokale tilstedevær.

Vi foreslår, at den i øget omfang bruges som udgangspunkt for forskellige formidlings-tiltag og fortsat inddragelse af interesserede.

Vi ønsker desuden at udvikle en digital indgang til museets arkæologiske arbejde og samlinger.

Udbygning af samarbejdet med Aarhus Universitet

Samarbejdet med Aarhus Universitet er afgørende for udviklingen af både forskningsmæssigt indhold, netværk og forskellige funktioner på Moesgaard. Tilknytningen til universitetet er desuden væsentlig i rekrutteringssammenhæng. Omfanget af samarbejdet har været voksende både i form af projektsamarbejder og fælles funktioner i stillinger og laboratoriefællesskaber.

Vi ønsker at fortsætte denne udvikling gennem understøtning af aktiviteter og sikring af de strukturelle rammer for samarbejdet mellem de to institutioner.

Oplagte satsningsområder i forhold til Antikvarisk Afdeling er:

- Udbygning af projektbaserede forskningssamarbejder.
- Udvikling af marinarkæologien.
- Udvikling af den digitale arkæologi.
- Samarbejde omkring uddannelsesgravninger og kulturarv.
- Laboratorie- og bearbejdningsfaciliteter.

For universitetet er museet desuden oplagt samarbejdspartner i forhold til kobling til aftagermarked og forbindelsen til det museale og kulturministerielle område.

Vi foreslår desuden, at der ses på, om der kan sikres en organisatorisk stærkere forankring af samarbejdet ud i de to organisationer.

Arbejds miljø

Grundlaget for en opfyldelse af målene for Antikvarisk Afdeling er engagerede og vel-fungerende medarbejdere og en stadig rekruttering af højt kvalificerede folk.

Det er derfor afgørende, at der er et godt arbejdsmiljø, og at museet tilbyder arbejdspladser med et udviklingspotentiale, stabilitet og holdbarhed. Det er et område, der kan være en udfordring med en økonomi, der i vid udstrækning er afhængig af kap.8-opgaver (nøddudgravninger).

Det vil derfor være væsentligt, at vi sikrer:

- En stærk efteruddannelsesindsats.
- En håndtering af ansattes eventuelle overgang fra fysisk nedslidende udgravningsarbejde til andre funktioner.
- En større balance imellem kap.8-opgaver og andre opgaver for at sikre udviklingsmuligheder og alsidighed i arbejdet.
- En stadig opmærksomhed på håndteringen af de vekslende ansættelsesvilkår for de enkelte medarbejdere.

Forudsætninger

Realiseringen af målsætningerne forudsætter:

- En ressourcemæssig prioritering af tiltagene, både mht. midler, institutionsengagement i udviklingen af tiltagene og profilering udadtil.
- En rekrutterings- og fastholdelsespolitik, der sikrer medarbejdere, der kan opfylde målene – dette kan oplagt ske i samarbejde med AU.
- Faciliteter til håndtering af projekterne, herunder bearbejdningsfaciliteter og projektunderstøtning.

DRIFTSAFDELINGEN

Vision

"Mennesker ønsker at arbejde, studere, besøge og bo i de ejendomme og grønne områder, Driftsafdelingen forvalter".

Strategi

Driftsafdelingen leverer en klar og gennemskuelig rådgivning for de beslutninger, der tages af den daglige ledelse og museets afdelinger såvel som for den enkelte medarbejder i sager vedrørende ejendoms- og driftsforhold.

Driftsafdelingen er en serviceafdeling, der tilbyder god og effektiv service til museets besøgende, til museets afdelinger og de enkelte medarbejdere og lejere, inden for drift og vedligehold af bygninger og grønne områder, intern service, rengøring samt sikring, vagt og opsyn.

Driftsafdelingen ønsker med følgende personalepolitiske værdier; "Ordentlighed i det vi gør og siger" – "Vækst i faglighed" – "Plads til fornyelse og begejstring" at udvikle og styrke personalet til at blive de bedste til at varetage opgaven med den samlede drift af Moesgaard.

Driftsafdelingen vil frem til 2020 bl.a. arbejde med at fastholde og udbygge vedligeholdelsesstandarder på bygningerne og de grønne områder. I samarbejde med ledelsen fremlægge holdbare planer for løsning af de aktuelle pladsproblemer for såvel museet som AU. Medvirke til udarbejdelse af åbning i skoven, så der igen bliver kig fra Moesgaard og til stranden, og udarbejde projekt for ny belægning mv. på gårdspladsen. I samarbejde med Publikum og Udstillinger arbejde med "opfriskning" af oldtidsstien og det historiske landskab, og etablere nye aktivitetsområder og legeplads. Undersøge mulige samdriftsfordele med afdelingerne i Odder og på Samsø. Medvirke ved det praktiske omkring Det Kongelige Teaters opsætning af Røde Orm i 2017 på Moesgaard.

Vision

Ud fra et solidt fagligt fundament, vil vi give publikum mulighed for en bedre og bredere forståelse for, hvad det vil sige at være menneske i verden i dag. I en globaliseret verden under konstant forandring er det arkiv af kulturel diversitet, som museet opbevarer, udforsker og formidler, et meget vigtig aktiv til at takle fremtidens udfordringer.

Vi mennesker lever alle i den samme globaliserede verden, men alligevel lever vi i meget forskellige kulturelle verdener, som påvirker vores forståelse af os selv, andre mennesker, naturen og tidens gang. Det virker som en enkel antropologisk indsigt, men i praksis har mennesker svært ved at acceptere og forholde sig til dette menneskelige grundvilkår. Vi ser verden fra vores eget kulturelle perspektiv og har tendens til at opfatte det som det naturlige og rigtige. Men kulturel mangfoldighed er en realitet på godt og ondt. Det giver både en rigdom af perspektiver og udtryksformer, men også udfordringer for kommunikation og samarbejde. Sociale og økonomiske problemer kompliceres tit af kulturelle modsætninger. En vigtig indsigt fra antropologien er, at kulturelle forskelle aldrig er statiske, men er i konstant udvikling i forbindelse med sociale, politiske og teknologiske forandringer.

På Moesgaard Museum vil vi vise det fascinerende og fantastiske i kulturel mangfoldighed som et arkiv og aktiv for menneskelig kreativitet i forbindelse med teknologiske, sociale, religiøse og kunstneriske udfordringer og løsninger. Til dette formål vil vi lave udstillinger, som er sensorisk rige og æstetisk attraktive for dermed at invitere vores publikum ind i andre verdener og få et bredere perspektiv på deres egen kulturelle verden og det menneskelige grundvilkår. Samtidig vil vi vise det foranderlige i kultur og skabe mulighed for refleksion over kulturelle udfordringer og modsætninger i nutiden. Kultur omfatter alt fra sprog og tanker til handlinger, materielle ting og sensoriske oplevelser. Derfor er udstillingsmediet særligt egnet til at formidle oplevelsen af kulturelle forskelle og skabe rum for refleksion og nye indsigter.

Ud fra ovenstående vision er etnografisk afdelingens hovedopgave: *Opbevaring, udvikling, forskning, tilgængeliggørelse og formidling af arkivet af menneskelig kulturel mangfoldighed i form af genstande, lydoptagelser, fotos, film og skriftligt materiale.*

Strategier

Udstillinger

Fordi udstillingslokalet ikke kan rumme en omfattende etnografisk udstilling, som bredt dækker over menneskets eksistentielle vilkår, der udfolder sig som en spænding mellem det universelle og det kulturelt specifikke, vælger vi at arbejde gennem længerevarende særudstillinger (ca. 4-5 år), som tager et enkelt aspekt op fra dette spændingsforhold. Den nuværende udstilling stiller eksempelvis skarpt på menneskets forhold til de afdøde i forskellige kulturer og indeholder en sektion, som afsøger, hvad moderne danskere mener om de afdødes ting gennem inddragelse af publikum. Indenfor vores udstillinger (og også udenfor, på nettet, via sociale medier og ved særlige arrangementer) bruger vi de muligheder som moderne visuelle medier stiller til rådighed. Vi er aktivt medvirkende til at udvikle visuelle og materielle forsknings- og formidlingsmetoder og sigter mod (og er godt på vej til) at blive et internationalt center på området

Aktualitet

Ud over tematiske, længerevarende særudstillinger vil vi give et antropologisk perspektiv på aktuelle emner, for eksempel den nuværende debat om migration og såkaldte parallelsamfund. Det vil vi så vidt muligt gøre i mindre udstillinger i udstillingslaboratoriet (sammen med forskere og studerende fra AU og andre institutioner), i form af arrangementer i tilknytning til disse udstillinger eller den længerevarende særudstilling, og i form af UNESCO ud-af-huset samlinger samt kurser på skoler. Endelig vil vi, gerne i samarbejde med andre fagligheder, forberede en særudstilling i det store særudstillingslokale, som vil tage et særligt universelt tema op i komparativt perspektiv, som er både aktuelt og har stor publikumsappel og -værdi.

Forskning og indsamling

Gennemgående vil vi styrke vores forskning både på museet og i samarbejde med Aarhus Universitet og andre forskningsinstitutioner og museer, nationalt og internationalt, med fokus på både langsigtede og aktuelle udstillingsprojekter. Den centrale basis for vores forskning og formidling er vores omfattende samlinger af genstande, fotos, film og arkivalier. Vi har en aktiv indsamlingspolitik og er i gang med en gennemgribende genregistrering og tjek af alle samlingerne, som vil blive tilgængelige for forskere og publikum på internettet. Vi koordiner vores registrerings- og indsamlingsstrategi med Nationalmuseet og indfører Slots- og Kulturstyrelsens IT system SARA. Afdelingen er aktiv medvirkende i og initiativtager til større internationale forskningsprojekter, som tager udgangspunkt i vores samlinger af genstande og visuelle materiale og forbinde dem med de folk, som samlingerne stammer fra, samt forbereder udstillinger og andre formidlingsformer (for eksempel to FKK-støttede projekter, *Camera as Cultural Critique* og *Precious Relics*).

Samarbejde

Vi lægger vægt på et tæt samarbejde med folk, hvorfra vores samlinger stammer, og udforsker og udvikler forskellige former for kreativ samarbejde og sam-kuratering. Samtidig vil vi videreudvikle metoder til at inddrage museumspublikummer i de forskningsspørgsmål, som projekter og forskere arbejder med. Vi anser publikums-inddragelse som en ny og vigtig måde at udvide vores forskning på ud fra princippet, at vores udstillinger ikke kun er forskningsbaseret formidling, men også udgør viden-genererende eksperimenter, både for publikum og os selv. Vi er endvidere del af et nyt initiativ, som sigter mod udvikling af samarbejdet mellem forskning, visuel kunst, udstillingsvirksomhed og business interesser.

Undervisning og aktiviteter

Vores velkendte og succesrige UNESCO-Samlinger vil vi videreudvikle som model for ud-af-huset aktiviteter. Vi vil også udvide vores nuværende uddannelsestiltag for folkeskolen og gymnasiet til at inddrage videregående uddannelser og anden voksenundervisning. Modellen med taktile læringsmidler i UNESCO-kasserne er helt i trit med nyere læringssyn og politiske initiativer og vil blive komplementeret af omfattende dokumentation, som er tilgængelig på nettet. Yderligere vil vi styrke tematiske sammenhænge mellem UNESCO samlinger og forskellige former for udstillinger (kort- og langvarig).

Opfyldelse af målsætninger: 5-årsplan

1. Gennemgang og genregistrering af 17500 genstande og digitalisering af fotos.
2. Udvikling af en til to nye UNESCO-samlinger om året (samt løbende vedligeholdelse af eksisterende samlinger).
3. En ny længerevarende særudstilling.
4. Mindst tre kortere udstillinger i udstillingslaboratorium.
5. En til to arrangementer om året.
6. Medvirken til en stor særudstilling i særudstillingslokalet.
7. Forøgelse af forskningsoutput med 25% (publikationer og internationale konferencer).

AFDELINGEN FOR KONSERVERING OG NATURVIDENSKAB

Vision: Vores afdeling vil være førende inden for de fagområder, som vi beskæftiger os med. Vi vil i højere grad være med til at sætte dagsordenen på nationalt plan – og deltage i internationale miljøer.

Vi vil opnå dette gennem en kombination af: Fagligt fællesskab med de arkæologiske fag samt antropologi på AU, interaktion med andre fagmiljøer på AU, en øget opmærksomhed på museumsmiljøet, en skærpet indsats via samarbejdsaftaler med udvalgte museer, en øget publiceringsvirksomhed fra vores afdeling samt oparbejdning af enkelte nye fagområder. Og naturligvis skal vores interne samarbejde inden for MM styrkes på alle områder.

Strategier

For at opnå vores vision skal vi gennemføre en række tiltag. I det følgende uddybes mulige indgangsvinkler til at opnå målene i vores vision.

Fagligt fællesskab med de arkæologiske fag samt antropologi på AU: Vi har allerede en god forbindelse til primært de arkæologiske fag samt antropologi via en række fælles tiltag. Studenterne serviceres med begrænset undervisning, specielt i forbindelse med uddannelsesgravningen. Undervisningsdelen kan og bør udbygges i samarbejde med lektor M. Mannino.

Der er en del studerende, som har arbejde på afdelingen. Dette giver afkast i forhold til, at de skriver opgaver og specialer inden for naturvidenskabelige emner. Dette bør vedligeholdes og gerne udbygges.

Derimod mangler projekter med lektorerne generelt på både arkæologi og antropologi. Enkelte lektorer tænker naturvidenskabeligt på arkæologi – men dette er ikke konsekvent. Der er desuden oplagte muligheder for materialestudier for både konservatorer og naturvidenskabsfolk i genstandene i den etnografiske samling, dette bør opprioriteres – især hvis man kan inddrage de antropologistuderende. Samtidigt er det konserveringsmæssige felt vigtigt at få ind i overvejelserne i forhold til uddannelsesgravning og til både de studerende og lektorerne.

Interaktion med andre fagmiljøer på AU: Gennem deltagelse i AU-STAR og UrbNet har vi allerede et meget tæt kendskab til en række naturvidenskabelige miljøer på AU. Vi skal stille os til rådighed som samarbejdspartnere med henblik på, at der bliver udviklet nye metoder, gerne foranlediget af AU, men med vores bistand. Vi skal være bindeled mellem museumsmiljøet og AU og medvirke til implementering af nye undersøgelsesmetoder.

En øget opmærksomhed på museumsmiljøet: Vores lønmidler kommer via det danske museumsmiljø. Vi må IKKE glemme at vi denne del af vores arbejdsområde den største opmærksomhed. Strategien for dette er: Ordentlig behandling af vores kontrahenter, dvs. aflevering til tiden, prismæssigt konkurrencedygtige, serviceminded tilgang – og opfølgende virksomhed med museumsbesøg og konsulentvirksomhed.

En skærpet indsats via samarbejdsaftaler med udvalgte museer: Et udvalgt antal museer bør i særlig grad inddrages i et tæt samarbejde. Her skal der udvikles større projekter og fælles publicering. Dette hænger sammen med forrige punkt.

En øget publiceringsvirksomhed fra vores afdeling samt oparbejdning af enkelte nye fagområder. Publicering søges støttet gennem frikøb og deltagelse i større projekter med indlejrede midler til publicering. Vi skal udvide med to nye fagområder: Dels geofysik, som allerede er under opbygning i et samarbejde mellem AU og Herning Museum, dels skal vi finde midler til at få oparbejdet ekspertise inden for metalanalyser, se nedenfor for uddybning.

Og naturligvis skal vores interne samarbejde inden for MM styrkes på alle områder. Vores afdeling skal deltage i relevante projekter på både Antikvarisk, Etnografisk og Orientalisk afdeling. Det vil være oplagt at bruge f.eks. de marinarkæologiske undersøgelser ved Hjarnø til at udvikle konserveringsmæssige ekspertiser, vi er f.eks. i gang med at trimme frysetørringsmetoden, således at dette kan gøres meget hurtigere end i dag. Konservatorbistand har været et fast indslag i de sidste års kampagner i Kuwait, og vi skal blive bedre til at udnytte vores ekspertise som konsulenter ude på vores gravninger. Og så er der selvfølgelig hele samarbejdet med Publikum og Udstillinger vedr. udstilling- og formidlingsarbejdet. Samtidig er det vigtigt at udvikle det interne samarbejde inden for afdelingen mellem konservatorer og naturvidenskabsfolk.

1. Afdelingen er i gennemførelsen af ovenstående begrænset af flere forskellige faktorer.
2. Økonomi. Da vi har 12 stillinger på indtægtsdækket virksomhed, er vi sårbare over for ændringer i museumsloven vedr. naturvidenskabelige aktiviteter. Vi skal tillige i første omgang koncentrere os om de arbejdsopgaver, der giver penge. Dette levner den tid, der er til overs, til alle andre aktiviteter.
3. Mandskab. Bemandingsmæssigt er vi i realiteten presset på flere områder. Dette kan kun i begrænset omfang løses via projektansatte, men vi arbejder på at udvide grundlaget for at få sådanne i "hus". I forhold til lokaler spiller antal ansatte også ind, og vi må begrænse os til max 20 faste daglige ansatte på afdelingen – så er der plads til enkelte studenter og udvekslingsstuderende.
4. Lokaler. Vi er pressede på det lokale mæssige område. Det er lokale faktoren, der begrænser vores vækst.
5. Udstyr. I det store og hele er vores udstyrspark veltrimmet og moderniseret. Der skal dog bruges større beløb på indkøb af nye styresystemer til f.eks. frysetørreren (omkring kr. 300.000).

Kvalifikationer – og opkvalificeringer

Afdelingen råder over specialiseret personale med god faglig baggrund.

Konserveringen har følgende uddannelsesmæssige baggrund: 1 ph.d., 2 cand.scient. 2 diverse, (begge har arbejdet i mange år med konservering) i alt 5 personer. Heraf er den ene stilling indtægtsdækket.

Naturvidenskaben har følgende uddannelsesmæssige baggrund: 2 ph.d., 1 mag.art., 1 cand.scient., 6 cand.mag., i alt 10 personer. Heraf er de 8 på indtægtsdækket virksomhed.

I uddannelsesforløb og med fortsat ansættelse i sigte: 3 ph.d.

Desuden er der et svingende antal studerende, som i varierende omfang er ansat som medhjælp. Hertil kommer et indslag af både indenlandske og udenlandske studerende på praktikophold samt diverse personale i en eller anden form for arbejdsprøvning eller lignende.

Fagområder

Afdelingen råder over et bredt felt af ekspertiser. Samlet set udgør vores naturvidenskabelige del efterhånden det største samlede miljø med specifikke specialer inden for det arkæologiske miljø. Vi har nu opnået en vis international status, hvilket ikke mindst kan ses på vores mange samarbejdsrelationer.

På det konserveringsmæssige område oppebærer vi også kvalificeret personale. Med vægt på den arkæologiske konservering har vi ekspertise inden for glødning og frysetørring, som rækker udover, hvad der normalt forefindes hos de danske konserveringsværksteder.

Nye fagområder

Der vil kun i meget begrænset omfang være plads til nye fagområder inden for afdelingens virke. Der er allerede gang i at afsøge mulighederne for at udbygge vores geofysiske undersøgelsesmuligheder. Vi har i dag en medarbejder på Arkæologisk IT, med en ph.d. i Remote Sensing, som er kvalificeret til at arbejde med geofysisk udstyr og deltager allerede i samarbejdet med Museum Midtjylland, som råder over målegrej. Vi er sammen med Geofysik, AU, i gang med at planlægge, hvordan vores aktivitet skal udformes. I den forbindelse vil der komme udgifter til nyt udstyr, idet vi vil satse på andre typer geofysiske undersøgelsesmetoder, end vi har rådighed over i dag.

Afdelingen har til hensigt at understøtte oparbejdningen af et helt nyt aktivitetstelt, nemlig metalanalyser. Der er et stort behov for at udvide denne kapacitet på landsplan, både til løbende arkæologiske undersøgelser og til mere langsigtede forskningsprojekter. Det forventes, at en sådan person i løbet af tre år vil kunne tjene sig selv ind. Som en del af aktiviteterne skal denne person indgå i et snævert samspil med AU, som råder over avanceret udstyr. Dog må der tillige forventes en udgift til oprettelse af funktionen.

Samarbejdsforhold/aftaler

UrbNet, deltager i styregruppen, foretager i mindre omfang undersøgelser.

AU STAR, deltager i gruppen.

Statens Naturhistoriske Museum (samarbejde om naturvidenskabelige analyser).

Herning Museum (samarbejde om geofysik).

Museum Lolland Falster (samarbejde om naturvidenskab).

Odense Bys Museer (Medlem af styregruppen for udgravningen af Thomas B Thriges Gade).

Schloss Gottorp, aftale vedr. benyttelse af knoglesamling.

Herudover er vi involveret i mange forskellige større og mindre projekter med hovedparten af de arkæologiske museer i Danmark samt med Kulturhistorisk Museum i Oslo.

ODDER MUSEUM

Afd. Odder Museum har ansvar for nyere tids historie i Odder Kommune. Afdelingen har karakter af et mindre selvstændigt lokalhistorisk museum. Vores publikum er primært fastboende og gæster fra Odderegnet og de omkringliggende områder. Besøgstallet har i de senere år ligget omkring 12.000.

Nyt fagligt fokus

I forhold til museets udvikling ønsker vi at samle det faglige og formidlingsmæssige fokus omkring andelsperioden (1880-1950) og dens optakt. Overskriften for strategien er *Nye tider på landet*. Dette skal ses i forhold til et hidtil bredt fokus på lokalhistorien kombineret med vægt på særlige temaer fx jagtens kulturhistorie.

Historiske forudsætninger for valg af fagligt fokus

Hads Herred var tidligere en relativt isoleret/afgrænset, men produktiv landbrugsegn uden købstad eller bymæssig bebyggelse. Da moderniseringen og omlægningen i landbruget slog igennem i andelsperioden og dens optakt, blev konsekvenserne her markante. Afstanden til andre købstæder og vækst og produktiviteten i landbruget skabte forudsætninger for, at landsbyen Odder kunne udvikle sig til et selvstændigt lokalt handelscentrum og en købstadslignende stationsby. Lokalsamfundet som helhed blev et ret tydeligt eksempel på det, mange historikere ser som et *agrart parallelsamfund* med selvstændige institutioner inden for stort set alle livets områder. Odderegnet er således et meget klart eksempel på de betydelige forandringsprocesser, der generelt prægede (østdanske) landbosamfund i perioden.

Strategisk begrundelse

Vi vælger dette fokus, fordi der er tale om en meget markant og væsentlig udvikling i lokalsamfundet: En udvikling, hvis spor stadig fremstår tydelige overalt i kulturmiljøet, både i Odder og landsbyerne. Vi vælger også dette tema, fordi det kulturmiljø omkring Odder Vand- og Dampmølle, hvor museet har hjemme, i sig selv er eksemplarisk for periodens forandringer. Endelig vælger vi dette fokus, fordi det er et betydningsfuldt kapitel i dansk historie. Det handler om Danmarks omstilling fra bondesamfund til moderne europæisk nation - en historie, hvor udviklingen på landet spillede en anderledes rolle end i andre europæiske lande. Med dette fokus får vi de bedst mulige betingelser for at fortælle en vigtig dansk historie med den lokale historie som udgangspunkt.

Vores valg af et nyt fagligt og formidlingsmæssigt fokus afspejler desuden grundige overvejelser om det lille lokale museums funktion og betydning i lokalsamfundet og hensyntagen til et moderne publikums krav og forventninger til et velfungerende og tidssvarende museum. Begge dele noget, som fordrer klart fokus og en vis grad af specialisering. Vi mener desuden, vores valg udgør den rigtige faglige niche for museet - også i et konkurrenceperspektiv holdt op imod en foranderlig museumsverden omkring os: Herunder, at Danmarks Jagtmuseum nu flytter til Østjylland; at Horsens og Skanderborg lægger mindre vægt på nyere tids historie, samt at Den Gamle By fokuserer på købstaden i modsætning til landbosamfundet.

Strategien er endvidere motiveret af et ønske om på sigt at skabe bedre betingelser for faglig specialisering og fordybelse i afdelingen. Et ønske kunne være en tættere tilknytning til et relevant historiefagligt miljø på Aarhus Universitet og på sigt eventuelt et ph.d.-samarbejde.

Helhedsplan for udvikling af museet

Ud fra ovenstående har vi skitseret en helhedsplan for udvikling af museet. Planen har tre hovedelementer.

Odder Vand- og Dampmølle: Møllen er et sjældent eksempel på et velbevaret semi-industrialiseret mølteri og produktionsmiljø fra andelsperioden. Målet er at kunne præsentere publikum for en levendegjort mølle i drift, kombineret med tidssvarende museal formidling af møllet. Vi vurderer, at en mølle i drift har et stort potentiale for at blive en oplevelsesattraktion. Størstedelen af møllens maskineri er nu istandsat med henblik på idriftsættelse til formidling. Vi er nu i gang med de nødvendige sikkerhedsmæssige tiltag. Vi forventer at nå målet om at kunne køre med møllen i 2016. Sidste skridt bliver en mere tidssvarende formidling, herunder etablering af et særligt formidlingsrum på første sal.

Tidssvarende og relevante udstillinger: I et lidt større tidsperspektiv ønsker vi at nedtage museets eksisterende jagtudstilling og erstatte den med en ny blivende, lokalhistorisk udstilling med overskriften *Nye tider på landet*. Denne udstilling skal være museets egentlige lokalhistoriske udstilling. Vi ønsker at søge fondsmidler til at udvikle et moderne og relevant udstillingskoncept i samarbejde med Moesgaard Museums formidlingsafdeling og eksperter. Et indholdsmæssigt koncept er på skitseplan.

I møllergårdens stuehus fra 1844 ønsker vi at bruge dele af stueetagen til et udstillingskoncept, som skal give publikum en oplevelse af landbosamfundet umiddelbart før, de nye tider på landet slog igennem. Tanken er, at publikum, når de åbner døren og træder ind, skal opleve en vigtig begivenhed i møllerhjemmet i 1844 - kun fem år før grundloven. Begivenheden er den gamle møllers begravelse. Begravelsen var den vigtigste sociale og kulturelle begivenhed i landsbyen, og dens ramme giver os rig mulighed for formidle om datidens lokalsamfund. Udstillingen *Møllerens begravelse* kommer på den måde til at virke som en prolog for publikums videre oplevelse og forståelse af temaet *Nye tider på landet*.

Udeområde og koncept: Odder Museum har adresse i et dejligt kulturmiljø, bestående af historiske bygninger og anlæg. Området kan opdeles i en historisk og en ikke-historisk del. Vores plan for den historiske del er, at den i højere grad skal afspejle bygningerne og deres tid. Derfor ønsker vi at anlægge en mindre *historisk have* og at oprette et frivilligt havelaug. Haven, som eventuelt kan rumme høns og bistader, vil være en løbende kilde til formidling om hverdagslivet i perioden, og den vil sikre en højere grad af sanselige oplevelser og æstetik på museets område. Andre dele af området skal i samarbejde med en landskabsarkitekt indrettes og integreres som funktionsområder (fx parkering og spisepladser) i respekt for det omgivende kulturmiljø. Samtidig vil vi arbejde for at skabe et *helstøbt koncept* omkring museumsoplevelsen: Butik og cafe skal med interiør og vareudvalg – fra billet til kaffekop – afspejle museets fokus, så et besøg her bliver en del af den samlede museumsoplevelse.

Afsluttende strategiske overvejelser

Det er vigtigt for os, at helhedsplanen har et realistisk niveau og mål. Væsentligt er det, at den kan gennemføres inden for rammerne af de eksisterende bygninger, som er gode og velegnede, og at museet efter realisering af planen kan drives uden væsentlige ændringer i forhold til det niveau, som budgettet ligger på for nuværende. Realiseringen af planen vil først og fremmest kræve en engangsinvestering i form af fondsmidler i en forventet størrelsesorden på mellem fem og ti millioner. Fondsmidlerne skal først og fremmest bruges til udvikling og opbygning af oplevelses- og udstillingskoncepter i samarbejde med det øvrige Moesgaard Museum.

Strategien og planen er motiveret af en erkendelse af, at museet har brug for at løfte sit besøgstal, og at dette først og fremmest kan ske ved at skabe nye udstillinger og attraktioner, som i deres egen ret er attraktive for publikum. For nuværende holdes besøgstallet oppe af et ressourcekrævende, men højt aktivitetsniveau, som vi kun har få muligheder for at udbygge yderligere. Vi mener, det er realistisk at løfte besøgstallet til 20.000 besøgende eller flere. Et løft i den størrelsesorden vil have stor betydning i mange områder af museets virke – blandt andet i forhold til at skabe en fornuftigt balance i butik og kafedelen.

ORIENTALSK AFDELING

Motto: Bredt udsyn med globalt perspektiv!

Visionen for Orientalisk Afdeling er:

1. At tegne Moesgaard Museum som en markant international aktør i verdensarkæologien gennem fremragende humanistisk grundforskning.
2. Brobygning mellem øst og vest gennem arkæologiske og antropologiske studier af "kultur møder".
3. At bringe hele museets faglige bredde i spil gennem en stor forsknings- og medieegnet flagskibsudgravning i Golfen.
4. At studere "kultur mødet" konceptuelt i rammerne af et forskningscenter, der tager udgangspunkt i empiri fra Golfarkæologien og flagskibsudgravningen.
5. At etablere en permanent udstilling på Moesgaard (evt. *Den Første Handelsvej mellem Øst og Vest, Dilmun Civilisationen og Aarhus Ekspeditionerne*).

Status

- Før strategien, for hvordan vi kan lykkes med visionerne, fremlægges, skal afdelingens nuværende status kort opsummeres.
- Moesgaard Museum har med sit tilstedevær i den Arabiske Golf siden 1953 præsteret en helt enestående forskningskontinuitet. Kontinuiteten og intensiteten i Moesgaards Golfarbejde har skabt grundlaget for et stærkt fagligt renommé internationalt og et højt niveau af troværdighed blandt vores regionale samarbejdspartnere. Det gør, at vi i dag kan trække på et omfattende regionalt og internationalt netværk af myndighedspersoner og fagfæller.
- Afdelingen er en beskedent størrelse, og vi er på nuværende tidspunkt to fastansatte VIP'er og et antal løst ansatte assistenter. Moesgaard har en stor genstandssamling fra Golfen og et udmærket regionalt bibliotek.
- På trods af vores størrelse er afdelingen aktiv i det meste af Golfen, primært Kuwait, Bahrain, Qatar og Abu Dhabi.
- Vi har årlige forskningsgravninger i Kuwait og til dels i Bahrain.
- Vi har gennemført udstillingsprojekter i Bahrain, Qatar og Abu Dhabi.
- Vores forskningsproduktion er substantiel, og med fire monografier på trapperne står vi over for vores hidtil mest produktive år.
- Historisk set har vi haft en udmærket ekstern finansiering. I dansk sammenhæng har Carlsbergfondet været en uvurderlig bidragsyder, men vi har også hjemhentet en post-doc. bevilling fra Det Frie Forskningsråd. Vores muligheder for medfinansiering fra Golfelandene udfordres pt. af den geopolitiske situation med lave energipriser.

Strategier og forudsætninger for succes

Alle nedenstående tiltag er tænkt rettet mod at realisere hovedvisionen om at tegne Moesgaard som en markant international aktør i verdensarkæologien gennem fremragende humanistisk grundforskning. For at realisere hovedvisionen og de øvrige

delvisioner er der behov for intensiveret samarbejde på tværs af museets afdelinger samt med Aarhus Universitet. For at lykkes med de enkelte del-visioner er der en række forudsætninger, der skal være på plads og strategier til at opnå dette.

Flagskibsudgravning

Mht. etableringen af en international flagskibsudgravning er der en række lokaliteter i Golfen, der vil være særdeles velegnede. I Kuwait drejer det sig om bronzealder-handelskolonien på øen Failaka, hvor Moesgaard fra 1958-2015 har gravet hele 13 sæsoner. I Bahrain er der primært to lokaliteter, der vil være oplagte. Det drejer sig om Unesco pladsen Qala'at al-Bahrain, der rummer oldtidshovedstaden Dilmun og om Kongegravene i A'ali. Museet står som opdager af oldtidshovedstaden, og pladsen er central for studiet af "Kultur mødet" og tidlig handel i Mellemasien. Kongehøjene i A'ali har ligeledes et stort forsknings- og formidlingsmæssigt potentiale.

En flagskibsudgravning vil kræve langsigtet planlægning og prioritering, hvilket kan opnås ved opbakning fra bestyrelse og direktion.

En flagskibsudgravning vil kræve solid finansiering, hvilket delvist skal etableres gennem private fonde og erhvervsliv.

En flagskibsudgravning vil kræve inddragelse af medarbejdere fra afdeling for Ark-IT/AU, Antikvarisk afd., Naturvidenskabelig afd., Kommunikations afd. samt evt. Etnografisk afd. Ved at hele arsenalet i Moesgaards metodiske kompetencer bringes i spil i én og samme kontekst, kan det tilstræbte fremragende niveau opnås. Sideløbende og som et væsentligt positivt aspekt vil de involverede medarbejdere gennem de fremmede og fagligt udfordrende rammer opleve et markant kompetenceløft.

Forskningscenter

Det konceptuelle fokus skal ligge på "kultur mødet" som begreb og skal bl.a. undersøges gennem empiri fra Dilmuncivilisationen i Kuwait og Bahrain. Tidsramme vil være 4-5 år (evt. egen finansieret projektleder, én Post-Doc., en ph.d. og udgravningsbudget).

Der vil være behov for fondsfinansiering i form af en større projektbevilling og evt. lokale partnere fra Golfen og/eller dansk erhvervsliv.

Etablering og driften af et forskningscenter vil kræve et tæt samarbejde med Aarhus Universitet. I den sammenhæng bør perspektivet i et med AU delfinansieret lektorat i verdens arkæologi afsøges nærmere.

Centrets aktiviteter skal indgå i den fortsatte profilering af Moesgaard og AU i verdens-arkæologien.

Hertil *ad hoc* forskningsgravninger i de lande, hvor der kan skaffes finansiering fx Kuwait, Abu Dhabi, Qatar, Oman og Saudi.

Permanent udstilling

Formidlingen af Golfekspeditionerne og arkæologien kan rummes ved at inddrage de ca. 2000 m² i "foden" af den eksisterende udstillingsbygning. Det vil kræve de nødvendige bevillinger og genforhandling med Golflandene om lån af genstande. Opgaven befinder sig i krydsfeltet mellem Direktionen, Formidlings afd. og Orientalisk afd.

PUBLIKUM OG UDS STILLINGER

Overordnet

Moesgaard skal være et af de bedste museer i verden, hvad angår udstillinger, aktiviteter/events, undervisning, markedsføring og service. Ambitionen skal være høj og kvaliteten tilsvarende i top. Vi er ikke et af de største museer i verden, men de største museer skal kunne inspireres af vores arbejde.

Gæsteservice Vi arbejder ud fra en betragtning om, at vi vil have tilfredse gæster. Har gæster haft en uheldig oplevelse, får de en fribillet, så de kan komme igen og få en god oplevelse. Vi lever i høj grad af mundtlig overlevering af den gode oplevelse, så vi vil på ingen måde acceptere spredning af negativ omtale af museet.

Vores gæster skal møde et personale, der er personligt engageret, særlig servicemindet og fuldt kompetent. Det personlige møde med personalet er med til at give den ekstra oplevelse, man måske ikke havde forventet.

Vi vil hvert år afvikle personalearrangementer, som på en eller anden måde har fokus på gæsteservice. Standarden må ikke falde, selvom pionérånden lægger sig, og det bliver hverdag.

Udstillinger

Oldtidsudstillingerne fuldendes med åbning af stenalderen den 7. oktober 2016 og middelalderen i oktober 2017. Udstillingerne er for så vidt af permanent karakter, men de vil fremover løbende blive optimeret. Formidling af ny forskning bliver tilført, hvor det er påkrævet, ligesom der foretages udskiftninger af genstandsindlån fra udlandets museer. Herved vil udstillingerne altid have et nyt og aktuelt tilsnit.

Tegnestuens tværfaglige samarbejder mellem museale fagfolk, arkitekter og kompetencer fra teatret, film og interaktionsdesign har for Moesgaard været en unik mulighed for at realisere et nytænkt udstillingskoncept, som vi fremover skal udfordre og videreudvikle. Det vil bl.a. ske ved realiseringen af museets kommende særudstillinger og ved løsning af eksterne udstillingsopgaver, konsulentvirksomhed mv. Det er essentielt for museets formidlingsprofil, udstillingsbygningens fortsatte drift, kommende særudstillinger og varetagelsen af eksterne udstillingsprojekter, at tegnestuemodellen består og løbende suppleres med nye friske kompetencer.

For at sikre en stabil opstart af opgaver for andre museer og under hensyntagen til de nuværende ressourcer udføres i begyndelsen primært konsulentopgaver. På sigt vil også konkrete udstillingsopgaver løses fra design til konkret opbygning og medieinstallation.

Museets årlige særudstilling skal være ambitiøs, af høj kvalitet og præmissen er fortsat, at den skal henvende sig til tre generationer, altså en meget bred målgruppe. Særudstillingerne skal vise nogle af verdens store kulturskatte, og fortælle deres historier i tilpasset iscenesat miljø. Udstillingerne vil være baseret på genstandsindlån fra udlandets museer. Vi skal etablere kontakt til udlandets museer med henblik på et fremtidigt samarbejde omkring udvikling af særudstillinger, eller snarere, samarbejder omkring fælles genstandsindlån til visning på to til tre museer. Udstillingstema og fortælling defineres af P&U, Moesgaard Museum, evt. i sparring med samarbejdende museer omkring

indlån. Udstillingerne kan tage udgangspunkt i eller knyttes sammen med et aktuelt tema eller forskningsprojekt på Moesgaard eller internationalt.

Eksisterende turnerende særudstillinger opfylder næppe museets krav til høj kvalitet, international klasse og formidlingsmæssig bredde, der genererer de forventede høje besøgstal og animerer gæster fra hele landet og vore nabolande til at besøge Moesgaard.

Der skal fremover frigives tid til arbejdet med de kommende særudstillinger, og der skal løbende planlægges og udvikles udstillinger for en fireårig periode.

Etnografien har en ambition om løbende at udskifte udstillingerne i De dødes Liv, hvilket også er en opgave for Moesgaards udstillingstegnesteue, ligesom skiftende udstillinger i studenterudstillingslokalet og en årlig udstilling på Samsø.

Arrangementer Vi skal arrangere begivenheder i verdensklasse, som svarer til vores udstillinger. Vores gæster skal have en oplevelse af internationalt klasse med hjem, når de har været til koncerter, forestillinger, debatter, foredrag m.v.

Der er masser af muligheder for at give vores gæster oplevelser, som både er underholdende og oplysende, og som lever op til vores høje kvalitetskrav. Arrangementer kan tage afsæt i aktuelle udstillinger, men kan også bevæge sig over i helt andre genrer.

Taget er en enestående platform for events og aktiviteter. Vi vil anvende det til store koncerter i samarbejde med lokale koncertarrangører som Train, Northside og SPOT og koncertarrangører af mere international karakter. Der skal som udgangspunkt være én højprofileret begivenhed på taget om året. Det Kongelige Teaters "Røde Orm" i 2017 bliver startskuddet.

Store events og koncerter med eksempelvis rytmisk musik skal afholdes udendørs, på taget, mens café, foyer og særudstillingslokale er velegnet til mindre koncerter, f.eks. i forbindelse med jazzfestivalen, Aarhus Festuge, Nordiske Nætter og lignende.

Museet har en forskningsstærk resurse af arkæologer, etnografer og konservatorer, som kan præsentere museets forsknings- og formidlingsstyrker gennem afholdelse af foredrag m.m. Gennem museets og universitetets kontakter og samarbejder skal der afholdes foredrag og debatter med internationalt perspektiv for et bredt publikum.

Butik & billetsalg

Museets butik skal bidrage til museumsbesøgets samlede oplevelse. Butikken skal præsentere produkter, der er relevante for museets formidling, forskning og kulturhistorie/etnografi generelt. Der skal tilbydes attraktive varer, der designes og produceres af museet via agenter i udlandet, og som ikke kan fås andre steder. Det forventes, at butikken leverer et årligt overskud til museets drift.

Butikkens og frontens personale tænkes integreret, så museet opnår en høj grad af fleksibilitet i bemanningen, der vil bestå af en lille kerne af fastansat personale og suppleres med løst ansatte efter behov.

KlubMoesgaard bidrager med en estimeret meromsætning på omkring 6 mio. kroner om året. Desuden er Klubben rekrutteringsgrundlag for arrangementer. Klubben skal skabe et tilhørsforhold til museet, sikre en højere entréindtægt samt et øget besøgstal. Hertil kommer ekstra omsætning i såvel café og butik. Vi ønsker på sigt at konsolidere Klubbens medlemstal på omkring 20.000.

Fremover skal museet i højere grad skabe ekstra omsætningsgenererende aktiviteter for medlemmerne. For at sikre dette, samt et højt medlemstal, kræves en fast resurse til at

håndtere Klubben.

Vi skal løbende evaluere vores entrépriser og produkter for at sikre den rigtige balance. Koordinering og sparring med andre museumsinstitutioner er vigtig.

Café

Caféen er et vigtigt omdrejningspunkt for en vellykket museumsoplevelse, og den skal fortsat primært tilgodese vores museumsgæster. Menukort, service og betjening er prisværdig, og det høje niveau skal fortsat fastholdes, ligesom menukortet skal afstemmes aktuelle særudstillingers temaer. Caféen skal generere et årligt overskud til museets drift. Arrangementer og erhvervssamarbejder serviceres efter bedste evne, men caféens kapacitet bør fremover udvides, så vi også kan imødekomme den store efterspørgsel på arrangementer i særudstillingsperioder.

Sponsorer og erhvervsliv

Museet har allerede tilknyttet en omfattende sponsorkreds. Vi tilbyder netværk og sponsorarrangementer, som er anderledes, end dem de oplever andre steder. Museets mange faglige kompetencer bringes i spil og har stor værdi i den sammenhæng.

Indtægterne fra sponsorarbejdet udgør den væsentligste del af museets markedsføringsbudget. Hertil kommer en lang række barteraftaler, som mindsker udgifterne for mange af museets aktiviteter. Vi ønsker at udvide hvert år, men er også meget bevidste om, hvem der er attraktive at have med i Moesgaards erhvervsnetværk.

Vi ønsker at udbygge vores i forvejen tætte samarbejde med de øvrige stærke museumsinstitutioner i byen for sammen at stå stærkere og kunne iværksætte strategiske indsatser over for eksempelvis hotelbranchen, turistorganisationer og andre interessenter.

Erhvervsmøder, -konferencer og -arrangementer

Vi skal tilbyde vores erhvervskunder møder, de aldrig glemmer. Vi er ikke et konferencecenter men et museum, hvor man også kan holde møder og konferencer. Det er udstillingerne og bygningen, der er vores styrke, når erhvervskunderne skal vælge lokalitet. Det er dér, vi skiller os ud. Samtidig skal faciliteterne naturligvis være i topklasse. Vi leverer professionelle rammer til konferencer med en antydning af den stemning og sjæl, der gennemstrømmer udstillingerne og museet i øvrigt.

Gæsterne skal ikke nødvendigvis besøge udstillingerne, men vi vil gerne have, at de besøger udstillingerne i deres pauser. Alle undersøgelser viser, at erhvervskunderne går mere og mere fra de stereotype hoteller og over mod de særlige oplevelser, som vi tilbyder.

Målet er at have møder/konferencer hver dag uden for særudstillingsperioden, gerne flere om dagen. Gæsterne skal mødes af vores dygtige, servicemindede personale, som sikrer dem en enestående dag, så de kommer igen, privat og som erhvervsgæst.

Vi skal tilbyde anderledes arrangementer, hvor man eksempelvis kan skyde med bue og pil i pausen, se stjerner på taget, tegne croquis på trappen og høre fortællinger om de nordiske guder i runerummet.

Erhvervsarrangementer skaber en øget omsætning i lokaleleje, men primært en ekstra omsætning i caféen. For at øge omsætningen ved erhvervsarrangementer er det nødvendigt med investering i køkkenfaciliteter, der kan honorere den store efterspørgsel, der var i 2015, og som vi ønsker at imødekomme fremover. Der er et potentiale i at optimere museets fysiske faciliteter (konferencerum, -møbler, køkken m.v.) til at skabe en større forretning på dette område. For øjeblikket er der lukket for erhvervsarrangementer i særudstillingsperioden, til trods for en stor efterspørgsel. Dette har betydet et markant fald i indtægter på området.

Kommunikation og markedsføring

Kommunikation og markedsføring skal understøtte museets vision om at udforske og fortælle om menneskelivets mangfoldighed og skabe tankevækkende og vedkommende museumsoplevelser, der er blandt de bedste i verden.

Afdelingen arbejder i tråd med museets værdier – troværdigt, fagligt kvalificeret, nysgerrigt og begejstret – både i forhold til museets potentielle besøgende, gæster samt samarbejdspartnere og netværk.

Museets kommunikation og markedsføring skal bidrage til at sikre museets indtægtsgrundlag og gøre udstillinger og arrangementer kendte og tilgængelige for en så bred offentlighed som muligt. Det skal være nemt, overskueligt og attraktivt for definerede målgrupper at finde relevant, interessant og troværdig viden og information om alle museets tilbud både før og efter et besøg på museet.

Vi bruger et bredt udvalg af kommunikations- og markedsføringsplatforme både offline og online for at sikre, at så mange som muligt får kendskab til Moesgaard Museum og museets udstillinger og arrangementer.

Det er et klart mål fra 2016 at øge museets kendskabsgrad i den brede befolkning over en treårig periode og styrke museets brand og genkendelighed.

2014-2017 Med åbningen af den nye udstillingsbygning i efteråret 2014 blev der igangsat en stærk og målrettet markedsføringskampagne, hvis mål var at skabe forankring af museet lokalt og regionalt og sætte museet på landkortet nationalt og internationalt forud for 2017, hvor Aarhus er europæisk kulturhovedstad.

Markedsføringsindsatsen blev understøttet af en omfattende PR indsats, der både lokalt og nationalt har imødekommet og udbygget den store medieinteresse omkring museet.

I 2015 øgede vi både den nationale og internationale PR -og markedsføringsindsats i forbindelse med åbningen af særudstillingen om Kinas første kejser og Terrakottahæren.

Frem mod 2017 er det, ud over markedsføring af udstillinger, særudstillinger og arrangementer, et fokuspunkt at øge museets generelle kendskabsgrad og at skabe nye netværks- og samarbejdsrelationer med de ledende kulturinstitutioner i Aarhus og øvrige kulturaktører. Et øget samarbejde skal gavne både de lokale, nationale og internationale gæster, der besøger Aarhus og Moesgaard Museum. Samarbejdet koncentrerer sig i øjeblikket om at udvikle fælles markedsføringstiltag og et muligt billetssamarbejde.

Uddannelse og skoler

Vi arbejder med innovative skoleforløb, som gør os til skolernes foretrukne udflugtsmål, når det drejer sig om udvikling af historisk bevidsthed. Forløbene skal bringe hele

museet og dets omgivelser i spil og integreres aktivt i udstillingerne. En tur i vores udstillinger tager fat i aktuelle udfordringer i verden, og vi bruger genstande og fortællinger til at finde nye vinkler til en forståelse af, hvordan vores verden hænger sammen før, nu og i fremtiden.

Dannelse, viden om hvem vi er som mennesker og en forståelse af, hvor vi kommer fra, giver afsæt til, at museumsrummet bliver et frirum, hvor børn og unge kan blive bevidste om, at de har en aktiv rolle og et ansvar samt inspirere til, hvordan de kan være med til at ændre verden.

Vi ønsker at give skoleelever en oplevelse og fascination, som de selv ønsker at give videre til deres forældre, og dermed animere flere gæster til at besøge museet. Vi ser desuden skolearbejdet som et vigtigt redskab til at forme fremtidens museumsgæster.

Vores guidekorps har en museumsfaglig baggrund og er udvalgt efter deres evner for at formidle levende og engageret til et bredt publikum. Vi ønsker at tilbyde mere end den traditionelle rundvisning og vil udvikle alternative tilbud til de gæster, der ønsker et ekstra lag på museumsbesøget.